

Jog & Fegyver

Tudtuk, hogy előbb - utóbb meg fog érkezni, most mégis valahogy a váratlanság érzésével fogadjuk az új jogszabály tervezetét, amely már itt kopogtat az ajtónkon. Talán mégsem kellett volna neki megjönni, vagy jöhetett volna kicsit később, mondjuk, amikor egy kicsit jobban összeszedte magát (fésültebben, vasaltabban, takarosabban, egyszóval használhatóbban) meg egyáltalán. Nincs mit tenni, az illetékes szakminiszterek (BM - IM) a Kormány elé terjesztették a lőfegyvertartás szabályozásáról szóló törvény tervezetét, melyre kikerülhetetlenül reagálnia kell egy lőfegyverekkel foglalkozó szakfolyóiratnak.

Szívesen írnám, hogy egy rendkívül korszerű, európai szemléletű jogszabály fog a Parlament elé kerülni, de nem tehetem. A jogszabály megalkotása során a készítők jelentős szakmai dilettantizmust és a kodifikációs ismereteik hiányát tudták felmutatni, ugyanakkor túl sokat bíztak az európai joganyagot fordítókra, ezért sok esetben a - meglehetősen szolgálai - fordítások átvételével okoznak rendkívüli zavart a jogszabályban.

Így hát következzen az elemzés¹, mely első olvasat után még kimondottan felületes és csak a figyelem felkeltést szolgálja. A későbbi lapszámokban - terveim szerint - részletes elemzés lesz.

A jogszabály pozitívumai

- Nincs darabszám korlátozás, sem az önvédelmi sem a vadász, sem pedig a sportfegyverek terén.
- Nincs célhoz kötöttség a fegyverfajtáknál, tehát nincs meghatározva, hogy vadászatra milyen puska, önvédelemre milyen pisztoly vagy revolver (a jogszabály szövege szerint hosszú vagy rövid lőfegyver) engedélyezhető.
- A vadászlőfegyver és a maroklőfegyver kifejezés is megszűnik, helyettük a 30 cm-es csőhosszt, illetve 60 cm-es teljes hosszt túllépő hosszú lőfegyver valamint az ezen méret alatti rövid lőfegyver kerül alkalmazásra.

¹ Az elemzés a http://www.fegyver.org/fvtorv_2002dec_teljes.rtf-en megjelent anyag alapján készült.

- Megszűnik a külön sörétes lőfegyver fogalma is.
- Az önvédelmi és vagyonvédelmi célból engedélyezett rövid lőfegyver rejtve viselhető, ami egyben nem zárja ki, hogy ilyen célból hosszú lőfegyver is kiadásra kerüljön, de az nyilvánvalóan nem igazán viselhető rejtve a méretei miatt.
- Tarthatóak lesznek a félautomata puskák (hosszú lőfegyverek), sportolók és vadászok részre az üreges hegyű expanzív lőszer.
- Bevezetik az egységes központi lőfegyver nyilvántartást, melyet kiterjesztenek a rendvédelmi szervek lőfegyvereire is. Megszűnik a gazdálkodó szervezetek (egyesületek) lőfegyvertartási joga - ezzel megszűnik a felszámolás miatti probléma - a lőfegyver mindig természetes személyhez (felelős vezetőhöz) kötött.
- A gáz-riasztó valamint a flóbert fegyverek a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló jogszabályban kerülnek szabályozásra.
- Bevezetik az Európai lőfegyver útlevelet.

Aztán a fentiek után az örülést be is lehet sürgősen fejezni, mert ennyivel a jó dolgoknak végük, és a jogszabály hiányosságai következnek, melyek mind számunkban, mind horderejükben lényegesebbek a pozitívumoknál. A szakmai hiányossága a jogszabálynak, hogy egyszerűen figyelmen kívül hagyja a fogalmak meghatározása során (Értelmező rendelkezések 2.§.) azokat a tudományos definíciókat, melyek a hazai lexikonokban már megjelentek. Csak néhány példa az érdekesség kedvéért:

Fényjelző lövedék: a röppályát láthatóvá tevő, lövés hatására meggyulladó anyagot is tartalmazó lövedék.

Ha a jogszabály szövegének kidolgozója belemélyedt volna csupán a Haditechnikai kislexikon tanulmányozásába, rögtön felfedezte volna a különbséget a fényjelző és a nyomjelző lövedék között és rájött volna, hogy a fényjelzőre nem alkalmazható az általa kreált generális megoldás.

Katonai rakéta: rakéta elven működő, katonai rendeltetésű fegyver.

Tehát rakéta az, ami rakéta. Ahelyett hogy: *"Sugárhajtás elvén működő szerkezet, melynek hajtóműve a tolóerőt a környezettől függetlenül állítja elő."* Ez ugyanis a rakéta tudományos meghatározása.

Hangtompító: a lőfegyver torkolatdörejének csökkentésére szolgáló eszköz.

Mint tudjuk a torkolatdörejt sokféleképpen csökkenthető, de azért a tollal töltött kispárnát mégsem kellene betiltani. A hangtompító tudományos meghatározása ugyanis: *"A kézi lőfegyverek csőtorkolatára szerelt, torkolatdörejt csökkentő eszköz."*

A fentiek a teljesség igénye nélküli kiemelések, ugyanígy hibás - álláspontom szerint- lőszer és lőszeralkatrész fogalma is. A jogszabály nagy figyelmet fordít a különböző besorolású lőfegyverek meghatározására, csak egyvalamit nem rögzít, a lőfegyver alapfogalmát, azt a generális definíciót, mely kellő alapot szolgáltat a további felbontásra és osztályozásra.

(Annak idején az IM által szervezett kodifikációs tanfolyamon, a neves előadók komoly súlyt fektettek arra, hogy ha valaminek van egy kialakul - sőt tudományosan megalapozott - fogalma, akkor arra eszünkbe ne jusson definíciót gyártani, mert a különböző szakterületek tudományos szintű művelőinél - akár hogy is jogászkodunk- okosabbak nem leszünk, legfeljebb csak a szakterületen való járatlanságunkat áruljuk el.)

Meghatározza a jogszabály a lőfegyver gyártásának és kereskedelmének szabályait, de elmulasztja ugyanezt megtenni a lőszeres vonatkozásában. Később taglalja ugyan a lőfegyverek és a lőszeres megszerzésének szabályait, de a lőszergyártás- és a régóta várt újratöltés- szabályai egyszerűen kimaradtak a sorból.

Ami persze mindenkit a legjobban érdekel, hogyan lehet lőfegyverhez jutni a későbbiekben

Általánosan elmondható, hogy

- az orvosi mellett pszichológiai vizsgálat is szükséges lesz (ez helyes)
- megszűnik a lő készség vizsgálata (ez meg nagy hiba)
- a rendőrhatalósági fegyvervizsga helyett elfogadható az Állami Vadászvizsga (ez megint helyes, tekintettel arra, hogy az Állami Vadászvizsga messze magasabb követelményeket tartalmaz, különösen a lő készség terén)

Önvédelmi lőfegyverek terén nagy átrendeződés történt az alanyi jogosultak között:

Kiestek az alanyi jogosultak köréből:

- Kormány tagjai
- Államtitkárok
- Helyettes államtitkárok

- Minisztériumi főosztályvezetők
- Polgármesterek (Főpolgármester)
- Magyar Honvédség teljes hivatásos állománya (kivéve az alakulatok parancsnoka és nyomozótisztjei)
- Határőrség hivatásos állománya (kivéve a Bűnügyi és Felderítő szolgálat állományába tartozók, állományilletékes parancsnokok és nyomozótisztek)
- Vám- és Pénzügyőrség hivatásos állománya (kivéve a Nyomozóhivatalok állománya)

Hiányzik még a jogosultak közül az ügyész, és az ügyészségi nyomozó, de szerepelnek összefoglaló néven, mint a nyomozóhatóság tagja (Be.16.§ szerint rendőrség, ügyészség, Vám és Pénzügyőrség, Határőrség, Be. 332. § szerint katonai ügyész, illetékes parancsnok)

Bekerült nevesítve, mint új alanyi jogosult

- Európai Parlamenti képviselők
- Igazságügyi fegyverszakértők
- Nemzetbiztonsági szolgálat tagjai
- Büntetés-végrehajtási szervezet tagjai
- Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának tagjai

A fenti kitételek közül engem azért zavar a "tagjai" kifejezés is. Ezek a szervezetek, nem pártok vagy egyéb társadalmi szervezetek, választott funkciók - esetleg gittegyletek - aminek tagsága van, illetve tagjai vannak. Ezek olyan szervezetek, melynek állománytábla szerint meghatározott állománya van, ahova az ott szolgálatot teljesítők állományparancs alapján kerülnek kinevezésre a különböző beosztásokban és ugyancsak parancs (a személyi állományra vonatkozólag) alapján kerülnek ki a szervezetből.

A fentiekén túlmenően az is kaphat önvédelmi lőfegyver tartására engedélyt: *"Aki bizonyítja, vagy alaposan valószínűsíti, hogy állami, vagy közfeladatot ellátó tevékenysége, társadalmi életben betöltött szerepe, életvitele, foglalkozása vagy hasonló ok következtében élete, testi épsége elleni támadással lehet fenyegetett."*

Továbbá az is *"Akinak sérelmére, vagy hozzátartozójának sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt élete, testi épsége olyan veszélynek van kitéve, amely indokolja lőfegyver önvédelmi célú tartását."*

Lőfegyver tartható még a fentieken kívül (természetes személy részére saját jogon)

- Vadászat céljából
- Sportlövészet céljából: Versenyengedéllyel rendelkező versenyző részére lakáson tartással; Verseny engedéllyel nem rendelkező versenyző részére, egyesületi tárolással
- Gyűjteményi céllal. (Gyűjteményi fegyverhez lőszer nem vásárolható és nem tartható, kivéve a hatástalanított lőszer)

Természetes személyek közül közfeladat, vagy hatósági feladat ellátására adható még lőfegyver:

Hivatásos vadász, erdőőr, természetvédelmi őr, mezőőr, hegyőr, halőr részére, valamint igazságügyi fegyverszakértő és a közgyűjteményi lőfegyverek tartásáért kezelésért felelős személynek.

Természetes személynek gazdálkodó szervezet illetőleg egyéni vállalkozás jogán is adható lőfegyver:

- vadásztársaság, erdészettel, vadgazdálkodással, természetvédelemmel foglalkozó szervezet hivatásos vadásza részére
- sportlövészettel, céllövészettel, foglalkozó egyesület felelős képviselője vagy lövészeti oktatója részére
- vállalkozás lövészeti oktatója részére
- személy és vagyonvédelmi vállalkozás felelős képviselője részére
- személy és vagyonvédelmi szolgáltató vállalkozás fegyveres szolgálatot ellátó tagja vagy alkalmazottja (itt pl. helyes a vállalkozás tagja kifejezés, mert annak van)

A fenti személyek közül csak a hivatásos vadász tarthatja a fegyvert lakáson illetve viselheti, a többiek nem. A személy és vagyonőr pedig kizárólag a szolgálati tevékenység során tarthatja és viselheti.

A lőfegyver - az önvédelmi célú rövid lőfegyver kivételével - közterületen kizárólag tokban, szétszedett állapotban szállítható. Többek között ez (is) az, ami szakmailag finoman fogalmazva is dilettantizmusnak minősíthető. Tehát, mielőtt kimegyek vadászni, szereljem szét az előtte precízen belőtt puskámat, majd az alkatrészeket tegyem a tokba, hogy jól összerázódjanak, mielőtt kiérek a vadászterületre? Aztán erdőn, mezőn fegyver összeszerelés normaidőre? A sportfegyverekkel ugyanez. Verseny előtt beállítok mindent, a fegyver működik, adogat, jó a sütés, hüvelyvetés, aztán ezt szereljem szét, hogy majd a versenyen keresgéljem a szétszerelt szállítás miatt kihullott rugókat,

csapatok, csavarokat, stb. Aki ezt a szövegrészt kigondolta, annak sürgősen kezeltetnie kellene magát, vagy valami mással kellene foglalkoznia.

További súlyos hiányosságok

A muzeális lőfegyver fogalmánál csak annyi szerepel, hogy 1870 előtt gyártott lőfegyver és lőszer, de az már hiányzik, hogy ezek másolata.

A nem egyesített lőszert tüzelő lőfegyverek esetében teljes űr található. Mivel a jogszabályból hiányzik a lőfegyver fogalma, nehéz lenne a jogalkotónak valamit tenni az ügy érdekében. Ennél fogva nincs meg a lőporhoz, csappantyúhoz jutás lehetősége sem. Megjegyzem, hogy a lőpor következetesen robbanótöltetként szerepel, mint lőszeralkatrész, ami egyrészt nem igaz, másrészt nincs megkülönböztetve ezáltal a füstnélküli (gyérfüstű) és a feketelőpor. Ha ugyanis a lőszeralkatrész a robbanótöltet, miként a jogszabály - szerintem tévesen- írja, akkor vajon mi a lőpor. Szerintem lehet majd megint menni Komarnoba versenyezni. Az elöltöltős szakág rendkívül légüres térben mozog, mert igaz ugyan, hogy mindent szabad, ami nem tilos, de hogy fogunk lőporhoz és csappantyúhoz jutni, azzal edzeni, versenyezni (tárolni, szállítani, esetleg külföldre is, nemcsak az Unión belül) az itt nem derül ki.

A fentiek miatt természetesen hiányzik a lőszer saját célra történő újratöltésének lehetősége is, pedig még a legvadabb 50-es években is joguk volt a vadászoknak újratölteni a lőszereket. Ezt nem lehet 2003-ban büntetőjogi vagy politikai okokkal megtagadni, legfeljebb az merülhet okkal fel, hogy a jogalkotói vagy jogszabály előkészítői részről valakit vagy valakiket igen komoly anyagi érdek fűz valamelyik lőszergyárhoz, hogy ez a rész elszabotálásra került a jogszabály tervezetéből.

Természetesen a fentiekén kívül még vannak más érdekességek is, pl., hogy mit ért a jogalkotó a kereskedők esetében kereskedői és szakmai feddhetetlensége alatt. (A feddhetetlenség amúgy is egy meglehetősen képlékeny fogalom, mely a jogalkotás során már számos alkalommal bebizonyította használhatatlanságát.)

Részletes elemzéssel a következő számban folytatjuk, azzal, hogy a törvény kardinális kérdések sokaságát utalja a végrehajtása céljából kiadott kormányrendelet illetőleg a gazdasági miniszter és a belügyminiszter rendeletének hatáskörébe, melyre vonatkozóan ez idáig információval nem rendelkezem.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd